

Den globale forståelse!

Kurt Klaudi Klausen, Kai Kristensen, Børge Obel og Flemming Poulfelt

Danskeres selvopfattelse er generelt, at vi er en nation med et relativt globalt mindset og at vi er vældig internationale. Det baseres bl.a. på, at vi er et land, der altid har haft en stor grad af samhandel med andre lande, at vi lærer flere sprog i skolesystemet, og at danskere altid har rejst meget. Fx er andelen af danskere, der har pas, ganske høj i modsætning til amerikanerne, hvor kun 37% af den amerikanske befolkning i 2010 havde et pas – og mod 28 % i 2003.

Men en ting er vores selvopfattelse. En anden er virkeligheden. For hvad betyder det at være global, og hvor globale er vi i realiteten? For et par år siden læse i en bog om den globale udfordring skrevet af en række udlændinge, at danskere er prototyper på *den internationale business turist* forstået som, at vi som personer ved en smule om, hvad der foregår mange steder rundt omkring på koden, men at vi dels ikke er særligt mobile (når det drejer sig om at rykke teltpælene op) og dels ikke forstår dybden af mange andre kulturer, og hvad der kræves for at kunne begå sig forretningsmæssigt. Måske et lidt karikeret billede, men nok med et skær af sandhed.

Når globalisering står på dagsordenen i dag, hænger det blandt andet sammen med spørgsmålet om, hvordan vi som nation fremover skal klare os ude i verden. Er Danmark som land tilstrækkeligt konkurrencedygtig? Har vi de kompetencer, den indstilling og forståelse, der skal til, for at vi kan klare os på den lange bane, og herunder: er vi tilstrækkeligt innovative? I en periode bildte vi os nærmest ind, at vi kunne outsource den klassiske produktion, og så leve af det vi – efter egen opfattelse – er bedst til, nemlig videnproduktion.

Desværre har mange måttet erkende, at vores selvforståelse på dette felt har fået et alvorligt knæk. For det viser sig nemlig, at mange lande i Asien faktisk er rigtig godt med, når det drejer om uddannelsesniveau, videnproduktion og innovation. Det fokus, der er på uddannelse, overraskede således en gruppe gymnasierektorer, der for nylig besøgte Kina. Det kom blandt til udtryk i en avisartikel under overskriften *Hvad skal vi så leve af?* For de danske gymnasierektorers var nærmest chokerede over deres møde med arbejdsomme, fokuserede og koncentrerede kinesiske skoleelever, hvis arbejdsdag gik fra 05.30 og til 22.00! En noget parallel over-

raskelse gav statsminister Lars Løkke Rasmussen også udtryk for efter sit besøg i Korea i foråret 2010, idet han fremhævede, at koreanerne var (overraskende) langt fremme teknologisk set. Spørgsmålet er, om det forhold, at danske skoleelever angiveligt lærer at tænke mere selvstændigt – og dermed potentielt set mere innovativt – end eksempelvis de kinesiske, kan kompensere for det tab vi tilsyneladende har lidt de senere år, hvad angår arbejdsmoral.

Pointen er derfor, at vi nok skal revidere vores globale forståelse samt den opfattelse vi har af os selv, og hvilke udviklingsstade mange andre lande befinder sig på. Og det ganske hurtigt, hvis vi ikke skal køres agterud. Med andre ord skal vi revurdere den klassiske imperialistiske opfattelse om, at vi er »dygtigere« og derfor blot skal være leverandører af ny viden og løsninger til udviklingsøkonomierne. Et godt eksempel herpå er den amerikanske virksomhed GE, som har fulgt en typisk (og amerikansk) imperialistisk forretningsmodel, hvor udvikling fandt sted i USA, hvorefter produkter blev eksporteret til den øvrige del af verden. Men under overskriften *GE is Disrupting Itself* har man nu vendt op og ned på sine forretningsmodeller, således at fx innovation også finder sted i Indien, hvorefter produkter eksporteres tilbage til USA. Et godt eksempel på, hvad der også betegnes som *reverse innovation*. Og tænker man sig en smule om, kan der nok ske »reverse« tænkning også på mange andre områder.

Globalisering er derfor ikke alene et spørgsmål om kultur, og hvordan vi skal møde de fremmede. Det kræves også, at man kan forstå kulturen gennem det lokale sprog og ikke kun på »global-engelsk«. Det er også i høj grad et »mindset« i form af, hvordan vi realistisk ser på verden, og de muligheder og trusler denne rummer, samt hvordan vi konkret ønsker at operere under disse vilkår.

Men globalisering finder ikke kun sted i udlandet. Mange danske arbejdspladser omfatter i dag personer med et andet pas end det danske. Og mange virksomheder arbejder aktivt med at skabe en anden national diversitet i deres medarbejderprofil både på bestyrelses- og direktionsniveau, som der for tiden er en del fokus på.

Men spørgsmålet er også her, om danskere er tilstrækkeligt globale i deres tænkning. En undersøgelse for nylig (refereret i L&E nr. 3/2010) viste det »clash«, der kan opstå, når danske arbejdstagere og deres udenlandske kolleger har forskellige opfattelser af arbejdslivet. Der hersker en række forskellige opfattelser af arbejdsfritidsbalancen knyttet til forskellige nationaliteter. Hvor der måske eksisterer demokratisk ledelse på en dansk arbejdsplads samt en bevidsthed om balancen mellem job og fritid, adskiller denne sig fra andre nationaliteters opfattelse. Mange udlændinge har en opfattelse af, at deadlines i arbejdslivet går forud for familietræf, og at danskeres arbejdspladsrytmik går ud på, at kl. 16.00 siges der farvel, og så ses man igen næste dag. Håndteres disse forskelligheder ikke, kan det resultere i mindre effektivitet, samt at folk med en anden etnicitet forsvinder. Dette betyder, at hvis vi ikke formår at integrere ikke-danskere på danske arbejdspladser, er der en risiko for, at vi mister konkurrencekraft. Men også på den front er det et spørgsmål om vores globale selvforståelse. For hvis vi ikke ændrer den adfærd,

der skal sikre den udenlandske arbejdskraft i virksomheder i Danmark, risikerer vi blot, at de forsvinder igen.

Opfattelsen er således, at der skal ske en indsats, når det drejer sig om, hvordan vi får en fornyet og fremtidssikret forståelse af globalisering. Og det skal starte helt fra skoleniveauet i uddannelsessystemet og følges til dørs i virksomhederne i den anden ende af fødekæden. Men det kræver naturligvis, at vi overalt i samfundet har en holdning og kompetence, der fremmer dette. For er uddannelsessystemet hele vejen igennem fuldt ekviperet hertil? Håndteres globaliseringsfænomenet tilstrækkelig værdiskabende i virksomheder og offentlige organisationer? Og har vi et politisk system i Danmark, der selv har den tilstrækkelige globale forståelse og erfaring?

Det er enkle spørgsmål, som nok fortjener en nærmere belysning fremover, og hvis svar for alvor sætter dagsordenen for den måde, Danmark i fremtiden kan positionere sig på på den globale arena.